

[Aksel Larsen.]

Grundlaget for den Koncession paa 50 Aar, man har givet, bortfaldet, og saa tilhører Danmarks Undergrund den danske Stat.

Nu er Spørgsmaalet jo paa ny blevet aktuelt ved den Omstændighed, at der er fundet Salt nordligere i Jylland. Dette Saltfund synes at være hævet over enhver Tvivl. Men saa er der blot det ved det, at ifølge Undergrundsloven giver et Saltfund aldeles ikke Ret for Staten til at meddele en saadan Koncession. I Undergrundsloven tales der nemlig om Raastoffer, som ikke hidtil har været undergivet privatøkonomisk Udnyttelse; kun saadanne Raastoffer kan den danske Stat disponere over, altsaa kan den danske Stat kun give Koncession paa Udvinning af et Raastof, der ikke tidligere har været undergivet privatøkonomisk Udnyttelse herhjemme. Forholdet er imidlertid det, at Salt har man udvundet af Danmarks Undergrund tidligere, ganske vist ikke senere end i det 16de Aarhundrede. Det gør imidlertid ikke denne Koncession mere juridisk holdbar. Den 9. November 1937 skrev Danmarks geologiske Undersøgelse til Statsministeriet og gjorde opmærksom paa, at Saltet ved Kolding har været udnyttet omkring Aar 1570, og foreslog derfor, at man skulde ændre Loven, saa at der kom til at staa i den, at hvis et Raastof ikke efter Aar 1700 havde været økonomisk udnyttet herhjemme, tilhørte det den danske Stat. En saadan Ændring blev ikke indført i Loven. Det maa betyde, at uanset om der blev fundet Salt ved Kolding eller ej, havde Staten ingen juridisk Ret til at give Koncession til Mr. Ravlin, og det gør hele Sagen meget tvivlsom for mig. Jeg mener, at man maa beskæftige sig med dette Spørgsmaal. Det er meget muligt, at man ikke kommer uden om et vist Erstatningsansvar over for Amerikanerne, selv om Staten vil gøre det Synspunkt gældende, at Koncessionen var givet under uholdbare juridiske Forudsætninger, men man kommer til at beskæftige sig med Spørgsmaalet.

Saa er der noget andet. Mr. Ravlin havde en personlig Koncession paa Efterforskning af Raastoffer. Han fik, da Saltet ved Kolding var fundet, eller angivelig var fundet, en personlig Koncession paa Udvinning ikke blot af Salt, men af allehaande andre Raastoffer, som muligt maatte findes i Undergrunden. Det var en personlig Koncession til Mr. Ravlin og ikke til nogen anden, ikke til noget Selskab. Men han omdannede sit Foretagende til et Aktieselskab. I hans Koncession var der

indføjet noget om, at man tog Forbehold, saa at han ikke kunde sælge sine Rettigheder, men da han vel var rejst til Amerika — hvad han gjorde 2 Dage efter Saltfundet, saa det var tydeligt, at det var af ren Spekulationsinteresse, han have beskæftiget sig med Sagen —, omdannede han som sagt sit Foretagende til et Aktieselskab og solgte senere Aktierne til andre i Amerika. Naturligvis, Aktieselskabet var det samme og havde det samme Navn, jeg tror det hed „Danish-American Prospecting Company“, men dets reelle Ejere blev jo andre, nemlig „Gulf Refining Company“. Efter min Opfattelse burde Staten dengang have stillet sig paa det Standpunkt, at det var ikke Meningen, det var ikke i Overensstemmelse med Koncessionen, og derfor maatte man betragte den som bortfaldet. Det har Staten ikke gjort, og det er en af de Ting, jeg mener bør undersøges. Muligvis kan det ikke juridisk frigøre Staten, men saa maa man have undersøgt, hvem der har Ansvaret for dette. Jeg mener, det maa undersøges i Forbindelse med Ansvaret for, at man overhovedet paa den Maade, som sket er, fra først til sidst har favoriseret Mr. Ravlin, som altsaa var en ganske udpræget, jeg siger det aabent, Spekulant og intet andet.

Jeg gør disse Synspunkter gældende, fordi jeg mener, det er uheldige Tilstande, at Kapitalister, der er Statsborgere i et andet Land, skal have Eneret paa Raastofferne i Danmarks Undergrund. Jeg mener, at dem burde den danske Stat have ikke alene den teoretiske, men ogsaa den praktiske Eneret paa Udnyttelsen af, og jeg mener, at hvordan det end ligger, om der var Salt ved Harte eller ikke Salt ved Harte, om Koncessionen var givet paa et holdbart juridisk Grundlag eller paa et ikke holdbart juridisk Grundlag, saa bør man stræbe efter, at Staten igen faar den praktiske Raadighed over og Eneret til Raastofferne i Danmarks Undergrund, som aldrig burde have været solgt til Udlændinge. Jeg forstaaer efter de Forhandlinger, der har været ført i Udvalget om Sagen, at disse Synspunkter ogsaa deles af den højtærede Minister for offentlige Arbejder, og at der i øvrigt er Enighed, i hvert Fald mellem de udvalgsberettigede Partier, men jeg tænker mellem alle Partier paa Rigsdagen om, at man maa gøre alt for at skaffe den danske Stat og derigennem det danske Folk Raadighedsretten over Danmarks Undergrund tilbage. Jeg forstaaer efter det Tilfælde, den højtærede Minister har givet i Udvalget, og som man kan læse om i Betænkningen, at man vil arbejde videre med